

GP.AMU.023.03.2022

Stanowisko Akademii Młodych Uczonych PAN w sprawie sytuacji doktorantów

Akademia Młodych Uczonych PAN proponuje następujące, niezbędne zmiany, dotyczące zasad i warunków zatrudnienia doktorantów, zwłaszcza wysokości i zasad ich wynagradzania:

1. Należy umożliwić doktorantom zatrudnienie przed oceną śródkresową.

Art. 209 ust. 10 pkt 2 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wprowadza ograniczenie zatrudnienia doktorantów, przy czym dotyczą one wyłącznie stanowisk związanych z nauką. W parze z niskimi stypendiami prowadzi to do poszukiwania pracy poza nauką, a w rezultacie porzucenia kariery akademickiej. Podjęcie pracy w charakterze nauczyciela akademickiego lub pracownika naukowego jest wskazane dla rozwoju doktorantów. Obecny zakaz zatrudniania na uczelni przed oceną śródkresową jest w sprzeczności z brakiem zakazu zatrudniania poza nią - prowadzi to do naturalnego odpływu najlepszych i najbardziej ambitnych doktorantów.

Szkoły Doktorskie odmiennie interpretują zapisy Ustawy dotyczące łączenia stypendium i wynagrodzenia w projekcie, co skutkuje znacznymi dysproporcjami pomiędzy jednostkami - w jednych doktoranci zatrudniani są bez ograniczeń, w innych zatrudnianie jest mocno ograniczone, a czasami wręcz utrudniane.

2. Doktoranci powinni być objęci, w większym niż dotychczas zakresie, ubezpieczeniem chorobowym.

Ubezpieczenie chorobowe pozwala zapewnić doktorantom środki utrzymania na wypadek choroby, urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego. Objęcie ubezpieczeniem nie tylko zwiększa poczucie bezpieczeństwa socjalnego młodych badaczy, ale także - w przypadku zasiłku macierzyńskiego - wpisuje się w politykę prorodzinną państwa i zachęca do zakładania rodziny.

Należy rozważyć wprowadzenie obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie chorobowe przy jednoczesnym zwiększeniu wysokości stypendium doktoranckiego o 2,45%. Podobnie podwyższone powinny zostać limity wynagrodzeń dla doktorantów w konkursach NCN, NCBR itd. Niezależnie od tego rezygnacja

z odprowadzania składki na ubezpieczenie powinna odbywać się na mocy oświadczenia o zapoznaniu się z konsekwencjami jego braku.

3. Należy podwyższyć wysokość stypendium doktorantów przed oceną śródkresową do 47% wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia dla profesora, przy czym wysokość stypendium nie może być niższa niż wynagrodzenie minimalne.

Obecnie kwota stypendium dla doktorantów przed oceną śródkresową jest rażąco niska w stosunku do kwoty minimalnego wynagrodzenia. Art. 209 ust. 4 Ustawy określa wysokość miesięcznego stypendium przed i po ocenie okresowej na odpowiednio 37% i 57% wynagrodzenia profesora. Przy podstawie w wysokości 6.410 zł brutto (2022 r.) daje to odpowiednio 2 371,70 zł brutto (ok. 2 104,65 zł netto) i 3 653,70 zł brutto (ok. 3 242,29 zł netto).

4. Stypendium powinni otrzymać również doktoranci pobierający wynagrodzenia w projekcie.

Art. 209 ust. 1a Ustawy wprowadza ograniczenie wypłaty stypendium dla doktorantów zatrudnionych w związku z realizacją projektów badawczych. Stanowi to w istocie „karę” dla najaktywniejszych i ambitnych młodych uczonych. W naszej opinii należy znieść ww. ograniczenie.

Zaangażowanie doktoranta w projekcie powinno uwzględniać całkowity czas pracy.

W imieniu Akademii Młodych Uczonych

(-) JACEK Ł. KOLANOWSKI
Przewodniczący AMU PAN